

21.01.002

Ik ben er erg gelukkig

mee

Vanavond heeft in de Alice Freyzaal in het stadhuis de uitreiking van de Prijs Culturele Raad Oostende plaats. Het beeldje van August Michiels krijgt binnenkort een ereplaatsje in de flat van Omer Vilain want hij werd als laureaat verkozen voor 1999. „Ik ben er erg gelukkig mee. Het is een bekroning voor hetgeen ik de voorbije jaren voor Oostende en zijn cultureel erfgoed heb gedaan,” reageert de ere-bibliothecaris van de stad Oostende.

Omer Vilain werd in 1924 in Oostende geboren als zoon van Louis Vilain die van Luik afkomstig was en van Angèle Robaëys, een rasechte Oostendse. Omer had nog twee oudere broers: Alfred en Albert.

Vader

„Ik was eigenlijk een achterkومتjie want mijn broers waren 15 en 16 jaar ouder dan ik,” duikt Omer in de tijd van toen. „Het ergste vond ik echter het vroege overlijden van mijn vader. Ik was amper een jaar en een dag oud toen mijn vader in het Noord-Franse Cambrai overleed. Hij was toezienaar op openbare werken en was pas 43 jaar oud. Hij werd plots door pleuritis (borstvliesontsteking, n.v.d.r.) getroffen. Ik bracht mijn kinderjaren door in het Westerkwartier en alle kinderen vertelden er over wat hun vaders deden. Dat ik geen verhaaltjes over mijn pa kon vertellen, vond ik heel erg. Een jeugd zonder pa is niet plezant.”

Overlevering

Moeder Angèle Robaëys trok haar plan. Ze was zelf de jongste van acht meisjes en zo kwam het dat de zonen Vilain ook nogal wat tijd doorbrachten bij hun zeven tantes.

„Tante Elvire las het verslag van de gemeenteraad van naaldje tot draadje”

Omer Vilain: „Als ze samenkwamen, werd er over van alles en nog wat verteld. Jarenlang heb ik op die manier de Oostendse volksgeschiedenis gehoord. Weet je 't al, da's gebeurd en die werkt niet meer op de moale. Honderden vertellingsjes over Jan en alleman. De mondelinge overlevering van wat er reilde en zeilde in de stad. Ik had ook een tante Elvire die het verslag van de gemeenteraad van naaldje tot

draadje las in De Zeewacht en dan nog eens verslag aan ons uitbracht.”

De Bierco

Moeder Vilain en tante Elvire gingen bijtijds ook naar de Bierco. „Aan de ene kant zaten de mannen van het zee-wezen, aan de andere kant die van het stadhuis en in het midden de bedienden. Het was soms drummen voor een plaatsje en soms zat ik als klein ventje tussen twee zware dames geprest. Zo was dat in die tijd. Je ging naar de Bierco om een Rodenbach te drinken en af en toe mocht ik ook eens nippen van het glas. Soms viel er ook al eens een stuk chocolade te versieren. Ik zie de ser-

veuses nog rondlopen met twee plateaus vol pinten op elkaar gestapeld. Hoe ze het deden, was me een raadsel,” haalt Omer zijn vele nog levendige jeugdherinneringen op.

Zeewijding

Nooit vergeet Omer zijn eerste kennismaking met de Zeewijding waar hij met broer

Albert naartoe mocht. Hij was toen vier jaar oud en was erg onder de indruk van al die kleurige kleren en de hele entourage. Het maakte allemaal een grote indruk op de kleine Omer.

Maar toen plots Christus met zijn aureool in zicht kwam, riep Omer luidkeels: „'t Is daar een vent met een deksel op zijn kop!” In de doodstille Kapellestraat waar alle aanwezigen piëteitsvol de stoet volgden, sloeg de kinderstem van Omer in als een bom. „Mijn broer zakte bijna door de grond van schaamte,” vertelt Omer in zijn sappig Oostends.

In november 1944 belandde Omer in de stadsbibliotheek van Oostende en vatte hij zij avondstudies aan in Brussel. Drie jaar lang ging hij vier keer per week naar de hoofdstad om zich bij te scholen. „Het was zwaar maar uiteindelijk werd ik ervoor beloond,” blikt Omer terug.

Omer bracht het van bibliotheekassistent tot hoofdbibliothecaris. Van 1944 tot eind 1988 — 44 jaar lang — bracht hij door tussen de boeken.

„Net als mijn moeder lees ik tot 's nachts”

In de pioniersjaren van de bibliotheken werd er enorm veel gelezen. „Niet iedereen had een radio en de televisie bestond nog niet. Tijdens de oorlogswinter van 1940-1941 moest iedereen om 20 u. binnen zijn en sloten de cafés om 19 u.30. Ook mijn moeder was een echte boekenwurm. Ze las vaak tot 2 u. 's nachts. Ik ben net als haar. Ik ga nooit slapen

voor 1 u.30. Ik lees nog veel en liefst gevarieerd. Heemkunde en geschiedenis in hoofdzaak maar af en toe ook een dichtbundel. Zeker een keer in

de maand stapt Omer de bibliotheek binnen.

Nieuwe bib

Dat er een nieuwe boeken-tempel in aanbouw is, vindt hij een goede zaak. Omer Vilain: „Ik heb altijd gezegd dat de bibliotheek op haar huidige locatie slecht gesitueerd is. De trappen, het feit dat er geen uitbreidingsmogelijkheden zijn, de beperkte ruimtes,... Bovendien vond ik dat de bibliotheek niet per se in het centrum van de stad moest liggen. Weet je dat we in ons ledenbestand maar één lezer uit de Kerkstraat hadden, twee lezers van de Groentenmarkt en geen enkele lezer uit de Kapellestraat of vanop het Wapenplein maar daarentegen heel wat bezoekers uit de randwijken. De nieuwe locatie van de bib is dus een goede zaak en was trouwens een van de plaatsen die ik vroeger nog zelf heb voorgesteld.” Zo zie je maar....

(TH)

Omer Vilain is een verwoed verzamelaar van prentkaarten over Oostende. Zijn verzameling is ondertussen al uitgegroeid tot 25.000 stuks. (Foto Lysiane)

Een foto uit de oude doos. Omer Vilain (10 j.) met twee Engelse nichtjes Eileen en Joan die iedere zomer op vakantie kwamen naar Oostende. (Foto a)

Geen kinderen in bib !

Wist je dat...

- de stadsbibliotheek net na W.O. II ondergebracht was in een gewoon burgerhuis naast het Atheneum in de Rogierlaan ;
- de bib in het jaar 1944 zo'n 12.000 boeken telde en een 5.000-tal leden ;
- er voor de jaren 40 geen kinderen in de bibliotheek toegelaten werden. Je moest 18 zijn om een boek te kunnen ontleen ;
- Omer Vilain destijds voorstelde de stadsbibliotheek in de vroegere S.E.O.-gebouwen — het huidige PMMK — onder te brengen ;
- Omer als klein ventje ooit gestraft werd omdat hij een boek meegenomen had in zijn boekentas ;
- Omer Vilain in 1964 met zijn postkaartenverzameling startte en ondertussen al meer dan 25.000 kaartjes bezit ;
- Omer de voorbije jaren al meer dan 200 voordrachten gaf over Oostende en zijn cultureel erfgoed ;
- de laureaat dit jaar zijn 500ste bijdrage „Over de tijd van toen” voor De Zeewacht zal schrijven.